

ledes, at man indenfor Fagforeningerne og i socialdemokratiske Kredse har været vant til at hævde den ubegrænsede Strejkeret, og saa vidt jeg forstaaer, ligger der den Følelse bagved, at denne i givet Tilfælde kunde blive et Middel til den afgørende Omvæltning af hele Samfundet. Jeg tror imidlertid, at for de flestes Vedkommende er dette sidste Hensyn traadt saa langt tilbage i Bevidstheden, at det ikke vedblivende kan blive afgørende, og Forholdet har da ogsaa været dette, at vort Socialdemokrati, stillet overfor Kendsgerningerne, har erkendt, at der er Tilfælde, hvor Samfundet er nødt til at hævde sin Ret overfor de stridende Organisationer.

Dette var Tilfældet under den store Konflikt i Foraaret 1925. Da vi den Gang stod saaledes, at der virkelig var Fare for, at vort Næringsliv og ikke mindst vort Landbrug vilde blive afgørende ramt, tog Ministeriet Stauning klogt og rigtigt sit fulde Ansvar overfor den foreliggende Situation. Det gik saa vidt, at det endogsaa tænkte sig Ministeriets Indgriben gennem en provisorisk Lov, der jo foreligger udarbejdet i alle Enkeltheder. Jeg kan tilføje, at saa vidt jeg har forstaaet socialdemokratiske Talere ved adskillige Møder, saa havde man den Gang indenfor Regeringen den Opfattelse, at man havde sikret sig Fagforeningernes i hvert Fald stiltiende Samtykke til den Fremgangsmaade, man her tænkte sig. Jeg tør ikke sige, i hvilket Omfang dette har været Tilfældet, men jeg har hørt Tanken forsvaret netop med den Begrundelse, at de paagældende stridende Parter i Virkeligheden var villige til at slutte sig dertil. I hvert Tilfælde, bagefter skete der dette her i Folketinget, at man efter en Forhandling om dette Spørgsmaal vedtog en Folketingsbeslutning, der siger dette: Folketinget billiger Statsministerens Udtalelser om, at Arbejdskampen kan bringe saa alvorlige Samfundsinteresser i Fare, at Arbejdsstandsningens Ophør gennem Samfundsforanstaltninger maa blive en Nødvendighed. For denne Dagsorden stemte hele det socialdemokratiske Parti sammen med det radikale Venstre.

Jeg ser da ikke, at der fra socialdemokratiske Side her er en principiel Modstand mod de Tanker, som fra vor Side er ført frem. Jeg har ogsaa forstaaet Udtalelser af den tidligere Socialminister, det ærede Medlem Hr. Borgbjerg, saaledes, at han saa med Velvillie paa Tanken. Den Modsætning, der er tilbage, er egentlig kun denne, om man i Forvejen skal have Reglerne stillet op, det hele formet i Lovens Ord,

eller man skal tage hver Situation, som den kommer, og saa gribe ind. Og dér er det altsaa, at jeg for min Del ikke kan nægte, at det forekommer mig at være meget bedre, om Samfundet og de politiske Myndigheder er forberedt i Stedet for at skulle styrte sig ind i selve den øjeblikkelige Situation uden at have Sagerne i Orden.

Den Gang vi i 1925 stod overfor paagældende Konflikt, kunde ingen være i Tvivl om, at dette, at den socialdemokratiske Regering var kommet til at fremføre den provisoriske Lov derom, med de Ord, som den alene bestemte, med den Karakter, som den alene mente anvendelig, vilde have medført meget heftige politiske Kampe derom. Det er endda tvivlsomt, om det vilde have været muligt bagefter at opnaa Rigsdagens Godkendelse deraf i den Form, hvori det var gennemført, som provisorisk Lov fra Regeringens Side. En politisk Usikkerhed, der maaske kunde have faaet sine Virkninger paa Sagens Afgørelse af de paagældende Voldgiftsmyndigheder og Respekten for denne, vilde have været Følgen. Derfor ser jeg ikke rettere end, at man ogsaa fra den Side maa kunne erkende, at dette at have Ordningen i Stand paa Forhaand ikke vilde være en Svaghed, ikke vilde rumme nogen Art af Fare, men derimod betyde en meget stor Lettelse i de givne Tilfælde.

Og nu fra modsat Side. Ja, jeg kan heller ikke vel tænke mig, at man i Arbejdsgivernes Kreds skulde være paa Forhaand saa absolut Modstander under alle Forhold af en Ordning som den, her er Tale om. Man kan dog ikke glemme, at Arbejdsgiverforeningens første, meget højt ansete Formand, Niels Andersen, var en afgjort og erklæret Tilhænger af et Voldgiftssystem, der gik meget videre end det, her er Tale om. Jeg kan tilføje, at under de Forhandlinger, der fandt Sted i Tiden forud for 1910 om Voldgifts- og Forligsinstitutionen, stillede Arbejdsgiverne sig jo paa det Standpunkt, at de paa en Række for Samfundet særlig betydningsfulde Omraader ønskede Anvendelsen af et Voldgiftssystem som lovfæstet og regelmæssigt System ogsaa i Interessekonflikter.

Hvis man tænker paa Partiet Venstre og dets Stilling overfor Forslag af denne Art, forstaaer jeg ikke ret, at man afgørende og varigt skulde modsætte sig disse Tanker. Lad os tænke os den Mulighed, at vi i Aaret 1927 kommer til at staa overfor en Arbejdskonflikt af lignende Beskaffenhed som den i 1925. Det er jo at haabe, at det bliver undgaaet, og det kan maaske